

Praxis für
Stimm- und Sprachtherapie

Dr. Iris Eicher

Steinstr. 77, 81667 München
Tel.: 089 - 48 74 26, Fax: 089 - 48 49 45
www.stimm-und-sprachtherapie.de
www.sprecher-coaching.de

περίληψη πληροφορίας:
Διαταραχές στην
εξέλιξη του λόγου

Διαταραχές στην εξέλιξη του λόγου και της ομιλίας (Εξελικτική γλωσσική διαταραχή)

Αργό ξεκίνημα στην ομιλία, περιορισμένο λεξιλόγιο, ελάχιστες ή λανθασμένες προτάσεις μπορεί να είναι δείγματα για κάποιες δυσκολίες στην εξέλιξη του λόγου.

Για διαταραχές στην εξέλιξη του λόγου μιλάμε, όταν κατά την απόκτηση της ομιλίας υπάρχουν ολικές ή μερικές δυσκολίες ή παρατηρείται μια φανερή καθυστέρηση. Η εξέλιξη της ομιλίας ξεκινάει αρκετά νωρίτερα και μάλιστα πριν ένα παιδί πει τις πρώτες του λέξεις. Με το ξεκίνημα της εγκυμοσύνης εξελίσσει το αγέννητο παιδί ήδη τις βιολογικές ικανότητες, ώστε να αποκτήσει την ομιλία και να μπορεί να την χρησιμοποιήσει. Κατά το δεύτερο έτος της ηλικίας του το παιδί κατέχει περισσότερες από τουλάχιστον 50 λέξεις. Ανάλογα με την ηλικία μπορούν να παρουσιαστούν σε διάφορους τομείς διαταραχές στην απόκτηση της ομιλίας.

Δυσκολίες στην έκφραση: κινητικές δυσκολίες κατά την δημιουργία φθόγγων, λάθη στην δημιουργία σύνθεσης ήχων, διαταραχές στην απόκτηση του ηχητικού συστήματος της μητρικής γλώσσας

Προβλήματα λεξιλογίου: δυσκολίες στην απόκτηση του λεξιλογίου, της σημασίας των λέξεων και της εύρεσης λέξεων

Διαταραχές στην γλωσσική κατανόηση: μειωμένη κατανόηση λέξεων, προτάσεων και κιμένων, δυσκολίες να παρακολουθήσουν μία συζήτηση.

Προβλήματα στην γραμματική: Δυσκολίες στην απόκτηση της γραμματικής στη μητρική γλώσσα, προβλήματα στην σύνταξη των προτάσεων, στους γραμματικούς κανόνες κατά την δημιουργία χρόνων, στους ληθυντικούς λέξεων κλπ.

Διαταραχές την γλωσσική εκφραστική συμπεριφορά: μειωμένη ικανότητα να εκφράζουν με την ομιλία τους επιθυμίες και καταστάσεις, ελάχιστη χαρά στην ομιλία, ελάχιστη γλωσσική δεξιότητα

Διαταραχές κατά την απόκτηση της ανάγνωσης και της γραφής σαν επακόλουθο μιας διαταραχής στην εξέλιξη του λόγου

Μέσω της **γλωσσικής διάγνωσης** διαπιστώνεται, αν προϋπάρχει μία καθυστέρηση στην εξέλιξη του λόγου και πως είναι το επίπεδο του γλωσσικού επιπέδου, πάνω στην οποία μπορεί να στηριχτεί η γλωσσική θεραπεία. Ελέγχεται λοιπόν, αν οι ιδιαιτερότητες της γλωσσικής εξέλιξης αφορούν όλα τα επίπεδα ή μόνο μερικά.

Βασικά πρέπει να γίνει αρχικά ο διαχωρισμός ανάμεσα στη γλωσσική κατανόηση και στη γλωσσική παραγωγή. Πριν από κάθε λογοπεδική διάγνωση και θεραπεία πρέπει να υπάρχει η ιατρική διαβεβαίωση, ότι δεν προϋπάρχουν οργανικές διαταραχές. Μειωμένη ακουστική ικανότητα δυσκολεύει την παραγωγή φθόγγων. Κινητικές και γνωστικές ικανότητες πρέπει να εξεταστούν ιατρικά, ώστε να μπορούν τα αποτελέσματα της γλωσσικής διάγνωσης να αξιολογηθούν σωστά.

Η σωματική και η πνευματική εξέλιξη του παιδιού, η κινητική του ικανότητα καθώς και η αισθηματική εξέλιξη του παιδιού παίζουν έναν σημαντικό ρόλο, για την εγγύηση μιας πετυχημένης ομιλίας. Αυτό προϋποθέτει μια διαπαιθαρημένη συνεργασία και μια έγκαιρη συμβούλευση των γονέων.

ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

Η λογοπεδική θεραπεία συναρμόζει τους τομείς κατανόηση και παραγωγή με το ατομικό επίπεδο της εξέλιξης λόγου

Η λογοπεδική θεραπεία χρησιμοποιεί γλωσσικές γνώσεις του "κανονικά" εξελισσόμενου παιδιού. Η θεραπεία μιμείται δηλαδή τις αποκτημένες γνώσεις των παιδιών που εξελίσσονται στον λόγο κανονικά. Το επίπεδο εξέλιξης του παιδιού εξακριβώνεται με την βοήθεια κατάλληλων διαγνωστικών υλικών, για να μπορεί να προσφερθεί στο παιδί ένα σύνολο γλωσσικών ερεθισμάτων που να αντιπροσωπεύει τις δυσκολίες του παιδιού. Έτσι δίνεται στα παιδιά η δυνατότητα να καλύψουν μόνο τους μέσω της μάθησης τα κενά στις γλωσσικές τους γνώσεις και όχι μόνο να μαθαίνουν λέξεις απέξω να τις ξαναλένε απλά.

Ως στόχους στην λογοθεραπεία μπορούμε να αναφέρουμε σε διάφορους τομείς τα εξής:

- Προώθηση στον διαχωρισμό φθόγγων
- Προώθηση της ακριβούς απόκτησης φθόγγων
- Αφομοίωση του φθογγικού συστήματος στην μητρική γλώσσα
- Επέκταση του λεξιλογίου
- Σιγουριά στην κατονομασία των λέξεων και στην ανάκληση λέξεων

- Προώθηση της γλωσσικής κατανόησης, δηλ. λέξεων, προτάσεις και κείμενα
- Αφομοίωση των γραμματικών κανόνων
- Προώθηση της γλωσσικής εκφραστικής συμπεριφοράς
- Μετατροπή τη ομιλούμενης γλώσσας στον γραπτό λόγο

ΠΙΘΑΝΑ ΑΙΤΙΑ

Ως αιτίες για τις διαταραχές στην εξέλιξη του λόγου και της ομιλίας αναφέρονται φυσιολογικοί όπως και ψυχο-κοινωνικοί παράγοντες. Διαταραχές στην εξέλιξη του λόγου και της ομιλίας που σχετίζονται με τις φυσιολογικές ιδιαιτερότητες, είναι π.χ. ελαττωματική κατασκευή των οργάνων ομιλίας, εγκεφαλικές διαταραχές, διαταραχές στην ακοή, αδυναμίες στην επεξεργασία ηχητικών πληροφοριών σε μερικούς τομείς. Στους ψυχο-κοινωνικούς παράγοντες, που βλάπτουν την εξέλιξη της ομιλίας και του λόγου, υπολογίζονται και οι κοινωνικές προϋποθέσεις μέσα στις οποίες μεγαλώνει ένα παιδί, τα φυσικά βιώματα και η συμπεριφορά. Βέβαια υπάρχουν και διαταραχές στην εξέλιξη του λόγου και της ομιλίας, όπου εμφανίζονται οι παραπάνω δύο παράγοντες. Διαταραχές στην εξέλιξη του λόγου και της ομιλίας εμφανίζονται μερικές φορές και σε σχέση με διαταραχές κατά την εκμάθηση της γραφής. Η διγλωσσία μπορεί να προκαλέσει και αυτή διαταραχές στην εκμάθηση των δύο γλωσσών.

Η Λογοθεραπεία θα έπρεπε να ξεκινάει αρκετά νωρίς, ώστε να αποφευχθεί μία επιπλέον στασιμότητα στην εξέλιξη. Από την άλλη πλευρά όμως σπάνια είναι αργά για την προώθηση ενός παιδιού, ώστε να μην έχει άσκημες επιπτώσεις στο σχολείο. Μία ικανοποιητική εξέλιξη στον λόγο συνήθως σχετίζεται άμεσα και με την επιτυχία στο σχολείο. Ανάλογα με την ηλικία του παιδιού αλλάζουν και τα βασικά σημεία της θεραπείας. Η λογοθεραπεία στην νεαρή νηπιακή ηλικία διαφέρει από την θεραπεία των παιδιών που βρίσκονται στο νηπιαγωγείο ή στο σχολείο.

Εκτός από την βασική λογοθεραπεία μπορούν οι γονείς με πολλούς τρόπους που έχουν στην διάθεση τους να βοηθήσουν την θεραπεία.

- Σχολιάστε τις πράξεις σας και αυτές του παιδιού σας, π.χ. στα ψώνια ή στο μαγείρεμα με το να κατονομάζετε στο παιδί σας τα αντικείμενα ή να του αναθέτετε μικρές εργασίες. Η γλώσσα πρέπει να χρησιμεύει στο παιδί σαν μοντέλο, στο οποίο πρέπει να προσανατολιστεί, γι' αυτό συνιστάται στους διάλογους με το παιδί σας να χρησιμοποιείται μια σωστά δομημένη γλώσσα.
- Συζητήστε με την λογοθεραπεύτρια σας σε ποια φάση εξέλιξης του λόγου και της ομιλίας βρίσκεται το παιδί σας αυτή την στιγμή και προσπαθήστε να προσαρμόσετε την γλώσσα σας σ' αυτό το επίπεδο, για να μην επιβαρύνετε το παιδί σας.
- Ακούστε το παιδί σας προσεκτικά και κάντε διάλογους. Μην το διορθώνετε, όταν κάνει λάθη στην σύνταξη των προτάσεων ή στην γραμματική. Θα ήταν προτιμότερο να επαναλάβετε τις προτάσεις του διορθωμένες ή ολοκληρωμένες. Με αυτό τον τρόπο δίνετε στο παιδί σας την ευκαιρία να μάθει από το μοντέλο σας.
- Τα παιδικά τραγούδια είναι μια καλή δυνατότητα για να προωθηθεί η γλώσσα. Το παιδί αναλαμβάνει εδώ από μόνο του την πίεση να παράγει κάτι το ίδιο. Πολλαπλές δυνατότητες προώθησης του λόγου προσφέρουν επίσης η ζωγραφική καθώς και τα ομαδικά παιχνίδια.
- Η κοινή ενασχόληση εικονογραφημένων βιβλίων ή η ανάγνωση ιστοριών πριν από τον ύπνο είναι περιπτώσεις, όπου μπορείτε επίσης να του μάθετε τον λόγο με ωραίο τρόπο. Αφήστε το παιδί σας να περιγράψει τις εικόνες ή επαναλάβετε μαζί του κομμάτια που τα έχετε διαβάσει ήδη. Να αποφεύγετε όμως τις πολλές ερωτήσεις, γιατί έτσι το παιδί σας χάνει την όρεξη στην ανάγνωση.

Το ζητούμενο είναι η δημιουργικότητα, η προσφορά της γλώσσας στο παιδί σας με πολλαπλούς τρόπους. Σημαντικό όμως είναι σ' αυτή την προσπάθεια της προώθησης της γλώσσας να διατηρηθεί η χαρά στην ομιλία και στον διάλογο!